

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/07/2025 15:30
Sayı: E-120.07.03-1667095
2025 AİLE YILI

Sayı : E-85112434-610-6956872

Konu : Soru Önergesi

7/18881-18882 GK 42

7/19635 GK 53

7/19854 GK 58

7/20061

7/20063

7/20065

7 GK 62

7/24839-24840 GK 123

7/24958 GK 123

7/25923 GK 137

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 11.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1527710 sayılı yazınız.
b) 27.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1537295 sayılı yazınız.
c) 05.12.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1542410 sayılı yazınız.
ç) 10.12.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1545072 sayılı yazınız.
d) 11.03.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1595879 sayılı yazınız.
e) 12.03.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1596918 sayılı yazınız.
f) 26.03.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1603709 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (20 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: A9C7D901-F96A-49D6-B73F-B25321938497 Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>

Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA

Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131

<http://www.ktb.gov.tr> <http://sgb.ktb.gov.tr>

KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurhan TAMER

Araştırmacı

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN SELMA ALİYE KAVAF'IN 7/18882 ESAS
SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Sardis Antik Kenti'nde Bakanlığımız ve Harvard Üniversitesi (ABD) adına 2008 yılından bu yana Bakanlar Kurulu kararı ile Prof. Dr. Niholas D. Cahill başkanlığında bir ekip tarafından kazı, restorasyon ve konservasyon çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

2024 yılında Sardis kazı çalışmaları "Geleceğe Miras Projesi" kapsamına alınarak Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinden Prof. Dr. Musa Kadioğlu koordinatör kazı başkanı olarak görevlendirilmiştir.

Sardis bilimsel arkeolojik kazı çalışmalarında son yıllarda Sinagog yapısında, Lidya Suru'nda, M Kilisesi'nde çalışmalara ağırlık verilmiş ve bu alanlarda "Geleceğe Miras Projesi" kapsamında Sinagog Mozaik Taban döşemesi konservasyon çalışmaları ve Roma Caddesi kazı çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, "Artemis Tapınağı ve Gymnasion Alanında Eser Depolama ve Sergileme Hizmet Birimi Mimari, Statik, Elektrik Tesisatı ve Teşhir Tanzim Projeleri" tamamlanmış olup "Artemis Tapınağı Çevre Düzenleme ve Aydınlatma İş'i" devam etmektedir.

Lidya uygarlığının başkenti ve dönemin en önemli temsilcisi olması bakımından UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alınma potansiyeli güçlü olan "Sardes Antik Kenti ve Bintepeler Lidya Tümölüsleri" ne ait adaylık dosyası, 2024 yılı itibarıyla ülkemizin de üye devlet olarak karar mekanizmasında yer aldığı UNESCO Dünya Miras Komitesince 2025 yılında değerlendirilmek üzere UNESCO Dünya Miras Merkezine iletilmiştir.

Söz konusu adaylık dosyasına ilişkin, Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi (ICOMOS) tarafından yürütülen bilimsel ve teknik değerlendirme süreci kapsamında, varlığın korunmuşluk durumunu, özgünlüğünü, bütünlüğünü, alandaki varlığı etkileyen faktörler ile alanın koruma ve yönetim sistemini, alanda çalışma yürüten yetkililerle birlikte incelemek üzere yerinde inceleme çalışmaları (teknik misyon) gerçekleştirilmiştir. Adaylık dosyamızın ICOMOS tarafından değerlendirilmesi süreci devam etmektedir.

Aigai Antik Kenti'nde 2004 yılında başlayan kazı çalışmaları Cumhurbaşkanı Kararı ile 2018 yılından itibaren Bakanlığımız ve Celal Bayar Üniversitesi adına Prof. Dr. Yusuf Sezgin başkanlığındaki bir ekip tarafından yürütülmektedir.

Yıl boyu sürdürülen kazı statüsündeki bu antik kentte “Geleceğe Miras Projesi” kapsamında yürütülen Yukarı Agora’da kazı çalışmaları devam etmekte olup koruma çalışmaları kapsamında “Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon, İnşaat Mühendisliği Projeleri” tamamlanmıştır.

Bakanlığımız (Yaşayan Miras ve Kültürel Etkinlikler Genel Müdürlüğü)’ca;

Türkiye Kültür Yolu Festivalleri, Anadolu’nun zengin tarih, kültür, sanat ve medeniyet kimliğini tüm dünyaya taşımayı amaçlayan bir etkinlik serisidir. Ulaşılabilir ve sürdürülebilir bir kültür-sanat ekosistemini desteklemeyi amaçlayarak millî ve yerel kültürel değerleri uluslararası bir platforma taşıma misyonuyla yola çıkmıştır.

Bu amaç ve vizyonla festivalin yapıldığı şehirlerin destinasyon tanıtımı yapılmakta ve başta Türkiye olmak üzere tüm dünyada bilinirliği artırılmaktadır. Sonuçta tüm bu tanıtım çalışmaları, ülkemize turizm geliri olarak dönmektedir. Oluşturulan bu ekosistem sonucu, turizmden elde edilen gelirin bir kısmı tekrar kültür ve sanata aktarılmakta turizm sezonu dışındaki zamanlarda da sürdürülebilirliğin sağlanmasına olanak tanınmaktadır.

2024 yılında 16 şehrimizde gerçekleştirilen festival serisine 2025 yılında Malatya, Manisa, Mardin ve Kayseri illeri de dahil edilmiş ve Türkiye Kültür Yolu Festivali 20 şehrimize yayılmıştır.

Bu yıl Manisa ilimizi de kapsayan Türkiye Kültür Yolu Festivali kapsamında halk müziğinden tasavvuf musikisine, klasik müzikten operaya, popüler müzikten dünya ezgilerine ve tiyatroya kadar geniş bir yelpazede halkımızın Manisa’nın farklı mekânlarında sahne performanslarıyla buluşturulması; şiir, sanat, sinema, tarih, sosyoloji, arkeoloji, müzik ve gastronomi alanlarında düzenlenen söyleşiler, konferanslar, paneller ve dinletilerde sanatseverlere yönelik zengin bir içerik sunulması planlanmaktadır. Gastronomi alanında şehrin gastronomisinin ve coğrafi işaretli ürünlerinin öne çıkarılması için festival lezzet durakları belirlenerek tanıtımına yönelik önemli çalışmalar gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, somut olmayan kültürel mirasın korunması amacıyla ulusal ölçekte ülkemizin dört bir yanından kadim kültürümüze ait eşsiz örnekler tespit edilerek ulusal envantere kaydedilmektedir. Bakanlığımızca, 81 ilde oluşturulan Somut Olmayan Kültürel Miras İl Tespit Komisyonlarının tespit ve önerileriyle yerel ve ulusal düzeyde Somut Olmayan Kültürel Miras Türkiye Ulusal Envanteri ve Yaşayan İnsan Hazinesi Ulusal Envanteri oluşturulmaktadır.

Bu kapsamda, Somut Olmayan Kültürel Miras Türkiye Ulusal Envanterine Manisa ilinde bugüne kadar kayıtlı 28 yerel uygulama ve unsur bulunmaktadır.

Bakanlığımız (Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü)'ca;

Bakanlığımızca termal turizmin ve kültür turizminin geliştirilmesi çalışmaları kapsamında, Bozdağlar'ın eteklerinde yer alan Sart Kaplıcaları (Çamur Hamamı) ve Salihli Kurşunlu Kaplıcaları, Lidya Sardes Termal Otel ile Sart Harabeleri (Sardis)'ni de içine alan yaklaşık olarak 3600 ha büyüklüğündeki bölge; kür merkezi, kür parkı, termal otel entegrasyonunu sağlayan ve diğer turizm türleriyle de entegre olabilecek nitelikli bir "Termal Kent" oluşturacak kapasitede olması nedeniyle 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca "Manisa Salihli Kurşunlu Termal Turizm Merkezi" olarak 13.03.2008 tarihli ve 26815 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak ilan edilmiştir

Anılan Turizm Merkezi bütününe yönelik 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı 12.05.2011 tarihinde onaylanmış olup Çevre Düzeni Planında turizm tesis alanı, sağlık turizmi tesis alanı, günübirlik tesis alanı, rekreasyon alanı ve belediye hizmet alanı olarak belirlenen Kurşunlu Kaplıcaları ve çevresindeki alanda Salihli Belediye Başkanlığına 1/5.000 ölçekli Nazım İmar ve 1/1.000 ölçekli Uygulama İmar Planı hazırlama izni verilmiştir. Söz konusu planlara ilişkin çalışmalar Salihli Belediye Başkanlığı ve Bakanlığımız koordinasyonunda sürdürülmektedir.

Planlama çalışmalarının tamamlanması sonrasında turizm altyapısının geliştirilmesi ve kamu taşınmazlarının turizm amaçlı kullanılmak üzere yatırımcılara tahsisine ilişkin çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir.

Bakanlığımızca turizm sektöründe hizmet veren konaklama ve yeme-içme tesislerinde çalışmakta olan personelin niteliğini ve hizmet kalitesini arttırmak amacıyla, tesislerin talepleri doğrultusunda, İşbaşı Eğitim Kursları (Ön Büro, Kat Hizmetleri, Yiyecek ve İçecek Servisi, Yiyecek Üretimi, Yöneticileri Eğitici Olarak Yetiştirme Programı, Ev Pansiyonculuğu Eğitimi Kursu) ile Kişisel Gelişim Seminerleri düzenlenmektedir.

Bu kapsamda, 2002-2024 yılları arasında Manisa'da düzenlenen 18 eğitim programına toplam 351 kişi katılım sağlayarak belge almaya kazanmış olup tesislerimizden gelen talepler doğrultusunda eğitim programlarının düzenlenmesine devam edilmesi planlanmaktadır.

Bakanlığımız (Tanıtma Genel Müdürlüğü, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Genel Müdürlüğü)'ca;

2023-2024 yıllarında Manisa'nın tanıtımı kapsamında çeşitli etkinlikler, dijital kampanyalar ve medya çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 2023'te 4 etkinlikte 97 kişi

ağırlanırken, 2024'te 3 etkinlikte 15 kişi misafir edilmiştir. Ayrıca, GezsenManisa influencer ağırlaması kapsamında Mayıs-Haziran 2024'te 12 influencer Manisa'da ağırlanmıştır. GoTürkiye sosyal medya paylaşımlarında 2023'te 5 içerik yayınlanmış olup 15,7 milyon erişim almış, 2024'te 10 içerik yayınlanmış olup 354 bin gösterim elde etmiştir. GoManisa ve GezsenManisa hesapları 2023 ve 2022'de açılmış, Go ve Gezsen markalamalı il filmi yayına hazırlanmıştır. Google Display Network (GDN) reklamlarıyla 2023'te 53 ülkede 44 milyon ve 2024'te 40 ülkede 9 milyon gösterim sağlanmıştır. Manisa rota çalışmaları kapsamında yedi Kiliseler Rotası, Sefarad Mirası Rotası ve Zeytin Ağacı Rotası hazırlanmıştır. Yabancı basında 2023'te 7 ülkede ve 2 global mecrada 15 içerik; 25 Mart 2024'te Euronews Travel'da Manisa'nın yer aldığı bir makale yayımlanmıştır.

Manisa'nın turistik değerleri 2024 yılında yaklaşık 200 milyon tekil ziyaretçi alan ve 10 dilde yayınlanan GoTürkiye platformunda tanıtılmaktadır. Aigai Antik Kenti manisa.goturkiye.com, historicalsites.goturkiye.com, mountainsof.goturkiye.com sayfalarında; Sardes Antik Kenti unesco.goturkiye.com, manisa.goturkiye.com, culturaljourneys.goturkiye.com, historicalsites.goturkiye.com sayfalarında; Spil Dağı Milli Parkı ise manisa.goturkiye.com ve nationalparks.goturkiye.com sayfalarında tanıtılarak uluslararası ziyaretçilere sunulmaktadır.

200 milyon tekil ziyaretçiye sahip GoTürkiye platformunda Manisa'nın gastronomi değerleri de tanıtılmaktadır. Detaylı bilgiye manisa.goturkiye.com/taste adresinden ulaşılabilir.

Manisa rota çalışmaları kapsamında yedi Kiliseler Rotası, Sefarad Mirası Rotası, Zeytin Ağacı Rotası olmak üzere 3 kültür rotası oluşturulmuştur. Sefarad Kültür Mirası Rotası'nın broşür çalışmaları devam etmekte olup rota GoTürkiye platformunda inanç rotaları arasında yayındadır. Yedi Kiliseler Rotası ile Zeytin Ağacı Rotası'nın broşür çalışmaları tamamlanarak basılmıştır. Bu rotalar GoTürkiye platformunda cultural journeys/kültürel yolculuklar sayfasında yayındadır.

Kapadokya Üniversitesi iş birliğiyle ve İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu katkılarıyla 2024 Eylül ayında Manisa Turizm Geliştirme ve Yol Haritası çalışması yapılmış olup 2025 yılı içinde tamamlanacaktır. Önümüzdeki 5 yıl boyunca, manisa.goturkiye.com üzerinden hedef pazarlarda reklam çalışmaları sürecek, basın mensubu, influencer, tur operatörü temsilcileri ve kanaat önderleri ağırlanacaktır. Yeni turizm rotaları, GoManisa ve GezsenManisa hesapları ve global mecralarda ilan ve içerik çalışmaları ile Manisa ilimizin ulusal ve uluslararası pazarlarda tanıtımına devam edilecektir.